

Coöperatie voor duurzame energie

Jaarverslag 2015

COÖPERATIEVE VERENIGING 'DE WINDVOGEL'

JAARVERSLAG 2015

COÖPERATIEVE VERENIGING 'DE WINDVOGEL'

Statutaire naam:

Coöperatieve Vereniging tot Collectief bezit van Windmolens 'De Windvogel' b.a.

Waarin opgenomen:

C.V.Schoonstroom	(Zoetermeer)
Haagse Windmolenvereniging	(Den Haag)
Z-H WIND	(Zuid-Holland)
Frisse Wind	(Amsterdam)
Amstelmolen	(Ouder-Amstel)
VCBW Noord-Brabant	(Tilburg)
Sunergy per 1.1.2010	(Delft)

Datum oprichting: 18 juni 1991

Samenstelling bestuur per 31 december 2015

S. Zomer (voorzitter)
M. Vogelezang (secretaris)
A. Wingelaar (penningmeester)
R. Beijer
A. Jansen
H.J. Visser
G. Labaar
R. Spriensma
E.J. van Latum

Molenaars en medewerkers:

zie blz. 8

Ledenadministratie:

Graaf Janstraat 219, 2713CL Zoetermeer

Secretariaat:

Postbus 2183, 2800 BH Gouda

Public Relations: Mailadres

info@windvogel.nl

Handelsregister:

KvK-nr. 29037015

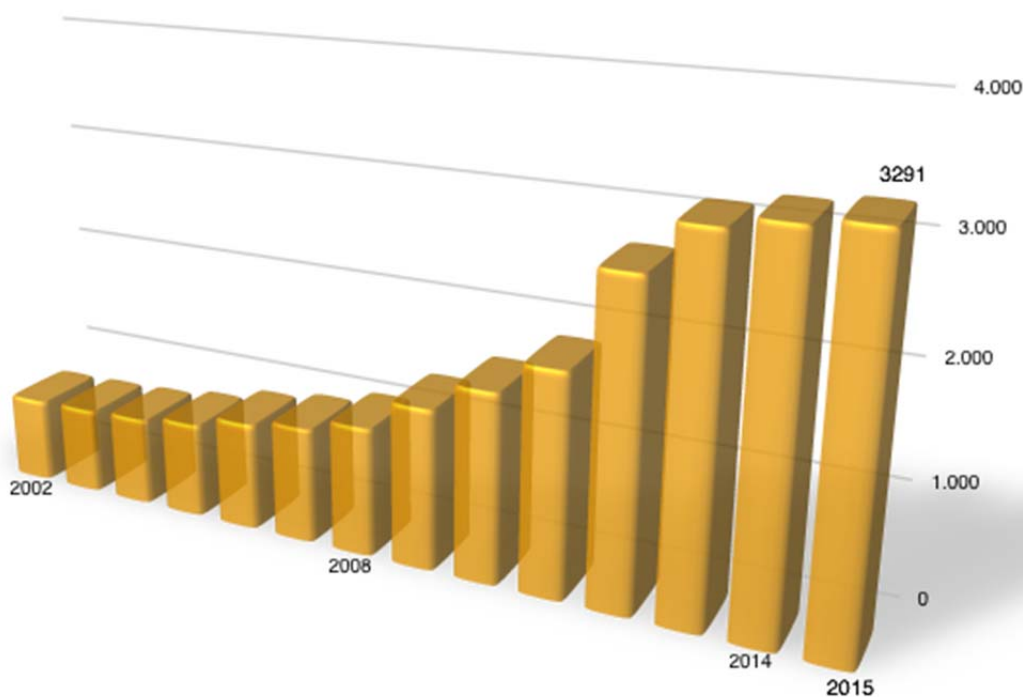
Bankrekening

ING-bank NL87 INGB 0000 3701 58 | BIC: INGBNL2A
t.n.v. Coöp. Ver. van Windmolens 'De Windvogel' BA
te GOUDA

Algemeen

In het jaar 2015 is het aantal leden van coöperatie De Windvogel met 55 gestegen tot 3.291.

2002		749
2003	12	761
2004	19	780
2005	56	836
2006	111	947
2007	66	1013
2008	113	1126
2009	269	1395
2010	244	1639
2011	272	1911
2012	829	2740
2013	406	3146
2014	90	3236
2015	55	3291

■ Groei aantal Windvogel leden 2002 -2015

Een toename van 1,7 %.

Er zijn in 2015 totaal vijf **Algemeen Bestuursvergaderingen** [AB 145-149] gehouden en er is één Algemene Ledenvergadering georganiseerd, zie het verslag ALV 09-mei-2015.

In de bestuursvergaderingen genomen besluiten en voorstellen betroffen :

- vernieuwing leveringscontracten van onze molens;
- nieuwe strategie voor projecten;
- overname Duitse zonnedaken na financiële herstructurering;
- deelneming in de exploitatie van Burgerwindpark Neer;
- deelneming in Ontwikkelvereniging Zeewolde;
- diverse samenwerkingsovereenkomsten;
- oprichting van 'Der Sonnevogel' GmbH.;
- voorstellen aan de Ledenvergadering 9 mei 2015: Jaarverslag 2014 en rente, Huishoudelijk Reglement en vier kandidaatbestuursleden;
- beëindiging van onze Brabantse molen De Volhouder door ernstige wiekschade april 2015;
- donatie aan de Nederlandse Vereniging voor Duurzame Energie [NVDE], Utrecht;
- stageproject De Windkuikens;
- voorstel klimveiligheid, verbod voor vrijwilligers van De Windvogel om in de molens te klimmen;
- diverse toekomststrategieën voor coöp. De Windvogel BA.

Het **Dagelijks Bestuur** [DB] bestaat uit voorzitter, secretaris en penningmeester, kwam vanwege de vele aandachtspunten 23 maal bijeen. De belangrijkste afspraken en besluiten zijn in de bestuursvergaderingen gemeld of voorgelegd. De notulen van Bestuursvergaderingen worden ook aan de groep belangstellende leden verzonden. In 2015 zijn de grootste financiële problemen met

Plusenergie BV c.s. opgelost en is molen De Appelvogel in volledig eigendom verkregen. Hiertegen is echter in december een juridische procedure gestart door de onder-opstalgever, door de eigendomsoverdracht nietig te willen verklaren. Ter vervanging van de vervallen leveringscontracten met Plusenergie zijn directe leveringscontracten met de energiebedrijven Anode Energie, Eneco en Greenchoice afgesloten.

De tijdsbesteding van onze parttimer Inge Verhoef aan public relations en communicatie is uitgebreid, en er is P.R.-assistentie geleverd aan Coöp Zuidenwind BA.

De ALV van 9 mei 2015. in ons kantoor Herculesplein 5 te Utrecht is bezocht door 50 leden. In deze vergadering hebben we onder vele dankzeggingen afscheid van genomen van bestuurslid PR: Danny Steenhorst en oprichter en oud-voorzitter Dick van Elk. Een bijzonder levendige ledenvergadering.

Op 29 juni hebben we aan het afscheid van Dick nog een verlenging gegeven door een excursie per autobus te organiseren naar Enercon in Emmeloord. Daar is Dick fraai in het zonnetje gezet door Bram van Noort en hebben we met vijftig belangstellende "windkennissen" van Dick, de 7,5 MW turbines E-126 aldaar bewonderd.

De Financiële AdviesCommissie [FAC] voorheen kascommissie is enkele malen bijeen geweest.

De werkgroep Projecten-Wind heeft zich per actueel project in selecte kring georganiseerd.

De PR-Commissie is in 2015 vier maal bijeen gekomen heeft zich in de loop van het jaar opgelost. Zie verder onder PR.

Projecten

1. Windvogelstroom

Het aantal leden dat stroom afneemt van onze Windvogelmolens is in 2015 met 1 gedaald naar 193. De afname is niet meer apart geadmistreerd door Anode Energie.

2. Project Kortingsacties voor Ledenwerving

In 2015 zijn er geen kortingsacties opgezet.

3. Project Amstelvogels

De patstelling tussen de gemeente Amsterdam en de provincie Noord-Holland is niet veranderd. Wel is gewerkt aan een samenwerkingsovereenkomst tussen vier coöperaties.

4. Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (MVO)

In het jaar 2015 is de volgende inventarisatie gemaakt van actuele thema's:

- o Informatieverstrekking
- o Milieu

Informatieverstrekking

Onze coöperatie is met publicatie van zijn verslaglegging, weliswaar met enige vertraging, op de website transparant naar haar leden en andere belanghebbenden en organisaties geweest.

Milieu

Bij het verlenen van opdrachten is nagegaan of de zakenpartners MVO als beleid volgen en hebben we dit meegewogen.

Bij de activiteiten van onze vrijwilligers wordt steeds de nadruk gelegd op energiebesparing en CO₂-reductie. Naar de thema's: Mededinging, Belasting, Wetenschap en Technologie is in 2015 geen onderzoek gedaan.

5. Ontwikkeling van Nieuwbouw Windmolenprojecten per regio

Provincie Drenthe

De colleges van GS, PS van Drenthe en de nieuwe gemeentebesturen van Aa en Hunze, Borger-Odoorn en met name Emmen en Coevorden hebben ingestemd met de 'Gebiedsvisie Windenergie Drenthe', waarin de Provincie zicht verbindt om 280 MW aan windvermogen te laten realiseren voor 2020. Nog steeds is er in Drenthe sprake van een gebiedsfonds waarmee de bestuurders denken dat ze de lasten, en ook de lusten van windparken kunnen delen met de bevolking. Een dergelijk fonds maakt het economisch lastig windenergie te exploiteren. De Windvogel pleit uiteraard voor ons model van participatie middels lidmaatschap, zeggenschap en vrijwillige investeringen. Ons uitgangspunt is hierbij niet een tegemoetkoming aan de omwonenden maar betrokkenheid van de omgeving.

Exloërmond en Borger-Odoorn

De Windvogel heeft met één van de initiatiefnemers DEE (Stichting Duurzame Energieproductie Exloërmond) van het project in Midden-Drenthe, een samenwerkingsovereenkomst gesloten. De Windvogel zorgt voor het betrekken van de (omwonende) burgers bij het windpark, daartegenover staat dat minstens 10% van het geplande windpark via coöperatie De Windvogel in handen van de burgers komt. Minister Kamp heeft zich inmiddels uitgesproken voor een park van totaal 150 MW. Het windpark waarin wij deelnemen omvat daardoor zeker 16 turbines. Het park wordt planologisch gerealiseerd met behulp van de Rijkscoördinatieregeling.

Wij concentreren ons nu op een goede uitwerking van de samenwerkingsovereenkomst en business-case en de goede communicatie met omwonenden.

Emmen

Hier zien wij goede mogelijkheden voor een lokale coöperatie in samenwerking met De Windvogel en met windprojectontwikkelaars. Er is door De Windvogel een voorstel gedaan aan de gemeenteraad om voor alle betrokkenen en vooral de burgers en omwonenden een windpark te realiseren. De betrokken projectontwikkelaars hebben voorgesteld om per windpark een burgerwindmolen door een coöperatie te laten bouwen en exploiteren, in totaal vier burgerwindmolens.

Provincie Flevoland

In de provincie Flevoland wordt er voor de gehele provincie een herstructureringsplan voorbereid. Alle bewoners, turbine-eigenaren en niet-turbine-eigenaren in het buitengebied zijn georganiseerd in gebiedsverenigingen. De Windvogel is lid van de gebiedsvereniging Zeewolde. De verenigingen werkten samen in een federatie. Door dubbele petten en handelen voor eigen gewin van enkele Federatie-bestuurders hebben de overheden het vertrouwen in de Federatie opgezegd. Via REScoopNL, neemt De Windvogel deel in een project dat de burgerparticipatie in Flevoland moet vormgeven. In dat kader wordt het concept Flevodelen uitgewerkt en zal een nieuwe op heel Flevoland gerichte burgerwindcoöperatie worden opgericht.

Zeewolde

In Zeewolde is de gebiedsvereniging mede door de Rijkscoördinatieregeling voortvarend voortgegaan door een Ontwikkelvereniging op te richten. De Windvogel doet daar als lid mee met de voorfinanciering. Wij zullen onze productiecapaciteit in Zeewolde uiteindelijk kunnen opschalen.

Provincie Gelderland

Geldermalsen

Via REScoopNL en in samenwerking met het A15-project heeft De Windvogel de lokale energiecoöperatie 11-duurzaam en DirkIII ondersteund. De lokale coöperatie is inmiddels zeker dat zij 25% van het park kan verwerven.

Ochten

In Ochten is in samenwerking met het A15-project een aantal publieksbijeenkomsten gehouden. Daarnaast is samenwerking gezocht met Raedthuys om een turbine voor burgerparticipatie te realiseren. In 2016 wordt een gemeentelijke visie op windenergie geschreven. In het huidige

gemeentelijke beleid is er geen ruimte voor extra windenergieprojecten binnen de gemeente. Er dienen zich echter nieuwe (burger-)initiatieven rond windenergie aan, bovendien zoekt de provincie naar aanvullende locaties om de doelstellingen te realiseren. Op basis van de Windvisie komen mogelijke locaties naar voren en kan de structuurvisie eventueel worden aangepast. De gemeente wil in 2050 energieneutraal zijn. Meer windenergie is onontbeerlijk binnen dit traject.

Provincie Zuid-Holland

Dordrecht

Drechtse Stroom in Dordrecht is opgericht zodat burgers weer de baas kunnen worden over hun eigen energierekening. Drechtse Stroom heeft de burgerwindcoöperatie "Drechtse Wind" opgericht, die concreet met HVC en ECD (Gemeente en HVC) samenwerkt bij de ontwikkeling van nieuwe turbines. HVC/EDC doet daarin de projectontwikkeling, Drechtse Wind zal een deel van het park exploiteren.

Katwijk locatie Valkenburg

Bij het voormalige vliegveld Valkenburg is een gebiedzone voor windenergie geprojecteerd. Op termijn zal hiervoor vermoedelijk een tender uitgeschreven worden. De Windvogel heeft een afspraak met een ontwikkelaar en contact gezocht met initiatieven in Leiden en omgeving.

Stadsregio Rotterdam

Schiedam

In Schiedam is er contact met het Schiedams Energie Collectief over de ontwikkeling van één of twee turbines in het havengebied.

Lansingerland

In de Stadsregio Rotterdam is één gemeente waar De Windvogel veel tijd in heeft gestoken: Lansingerland waar een burgerinitiatief aan de gemeenteraad wordt voorgelegd. Reactie wordt verwacht in de lente van 2016. Met burgercoöperatie Duurzaam Lansingerland [in oprichting], wordt gewerkt aan een samenwerkingsovereenkomst met De Windvogel.

Provincie Noord-Holland

De Provincie staat nu voor de opgave om de ingediende projecten in het kader van haar herstructurering te honoreren,

Ouder-Amstel

De Amstelvogel, de aanvraag voor een bouwvergunning is met het moratorium van de provincie geblokkeerd. We wachten de ontwikkelingen af, en zijn intussen bezig goede banden aan te knopen met de terreinbeheerder van onze Amstelvogellocatie.

Amsterdam

Door de ontwikkeling van het provinciaal beleid is het praktisch onmogelijk om windenergie in Amsterdam te ontwikkelen. Met lokale energiecollectieven gaat De Windvogel gezamenlijk verder om de mogelijkheden zo goed mogelijk te benutten. Onder de vlag van 'Amsterdam Wind' is een samenwerkingsovereenkomst ondertekend met Amsterdam Energie, Zuiderlicht, Onze Energie en De Windvogel, met als doel om een sterke positie voor een burgerwindpark in Amsterdam te creëren.

Provincie Limburg

In Limburg hebben met de realisatie van Burgerwindturbine Neer in sep 2015 laten zien hoe coöperatieve windontwikkeling werkt. Het project in Neer wordt door de Provincie als goed voorbeeld herkend en aan andere gemeenten met windplannen als goede aanpak voorgelaten.

Neer

De Coöperatie, 2,5MW Enercorn E-98, in de gemeente Leudal, is in oktober 2015 in gebruik genomen. De exploitatie is in handen van een BV van de samenwerkende coöperaties waarvan de Windvogel 25 % van de aandelen heeft, Zuidwind 50% en de coöperatie Meerwind ook 25%.

Public Relations

Pers

In 2015 heeft De Windvogel samen met coöp. Meerwind (Haarlemmermeer) in de Limburgse gemeente Neer de nieuwe coöperatie Zuidenwind geholpen bij de realisatie van de burgermolen De Coöperwiek. We hebben daarbij ook geholpen met de publiciteit.

Persaandacht 2015:

- Feb 2015: AD Groene Hart: Welke wind waait er straks? Provinciale verkiezingen 18 maart.
- April 2015: <http://www.windvogel.nl/burgerwindturbine-neer-wint-mooiste-nieuwe-nuts-award/>
- Oktober 2015: diverse landelijke energiemedia: Gedragscode 'Wind op land' ondertekend door burger-energiecoöperaties en Milieudefensie.
- Oktober 2015: De Windvogel in Climate Miles
https://www.youtube.com/watch?v=oEjFdMhXZVY&list=PLAwZxnqdJbVTSAyJ9J-ou8muE6TqRI_Bg
- November 2015: Heraut: Een burgerwindmolen in Lansingerland.

Politiek

Op lokaal en provinciaal niveau heeft De Windvogel regelmatig de politiek benaderd ten gunste van windprojecten door energie coöperaties. Dit is gedaan door besprekingen met raadsleden en wethouders en via ingezonden brieven aan raadsleden, wethouders en leden van de provinciale staten. We benaderen de lokale politiek als er kansen zijn voor het coöperatief ontwikkelen van windenergie in bijvoorbeeld Emmen, Lansingerland, Geldermalsen en Neerijnen, Drentse Monden en in Limburg.

Andere milieu en energie-organisaties

Diverse milieu- en energieorganisaties zijn in 2015 benaderd voor samenwerking op PR gebied. Dit heeft er toe geleid dat er informatie over De Windvogel is geplaatst op diverse websites zoals : www.milieucentraal.nl, www.wisenederland.nl, www.groenstroomjagraag.nl, www.projectA15.nl, www.olino.org, <http://www.p-plus.nl/>, www.nmu.nl, www.nmfdrenthe.nl, <http://www.greenpeace.org/international/en/> <http://www.windnieuws.nl> <http://groenecourant.nl> <http://energeia.nl> <https://milieudefensie.nl> <http://www.nmflimburg.nl> .

Werkgroepen communicatie

De PR-commissie is voorlopig gestaakt vanwege te weinig directe activiteiten en belangstelling. De PR-commissie wordt gecoördineerd door Inge. Er zijn een aantal werkgroepen in het land actief met vrijwilligers van De Windvogel in de gemeentes Amsterdam, Lansingerland, Emmen, Krimpenerwaard en Bodegraven-Reeuwijk.

Sociale media

Twitter: vanaf juni 2015: 720 volgers, circa 319 tweets. [2014:5087 volgers, circa 500 tweets].

Facebook: 2015: 381 likes [2014: 320 likes, ±150 berichten].

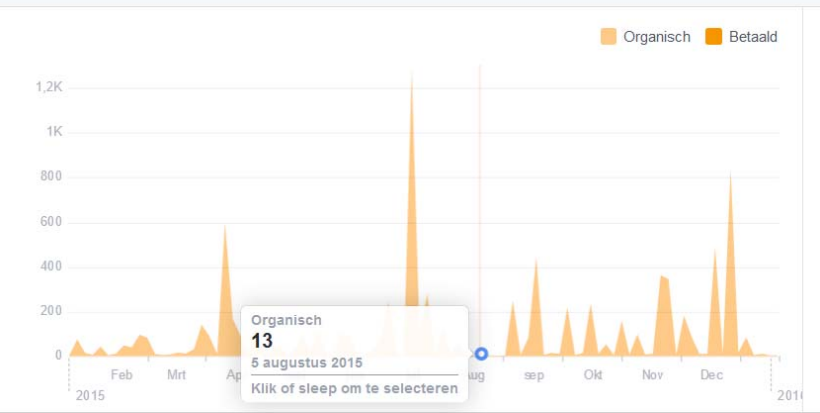
Daarnaast zijn er nieuwe Facebook-pagina's gestart voor Lansingerland en Zuidenwind.

You Tube presentaties:

- Word lid van energie coöperatie De Windvogel: 492 views
- Bouw Burgerwindturbine zuidenwind: 144 views
- Openingsfeest windmolen Cooperwiek: 95 views

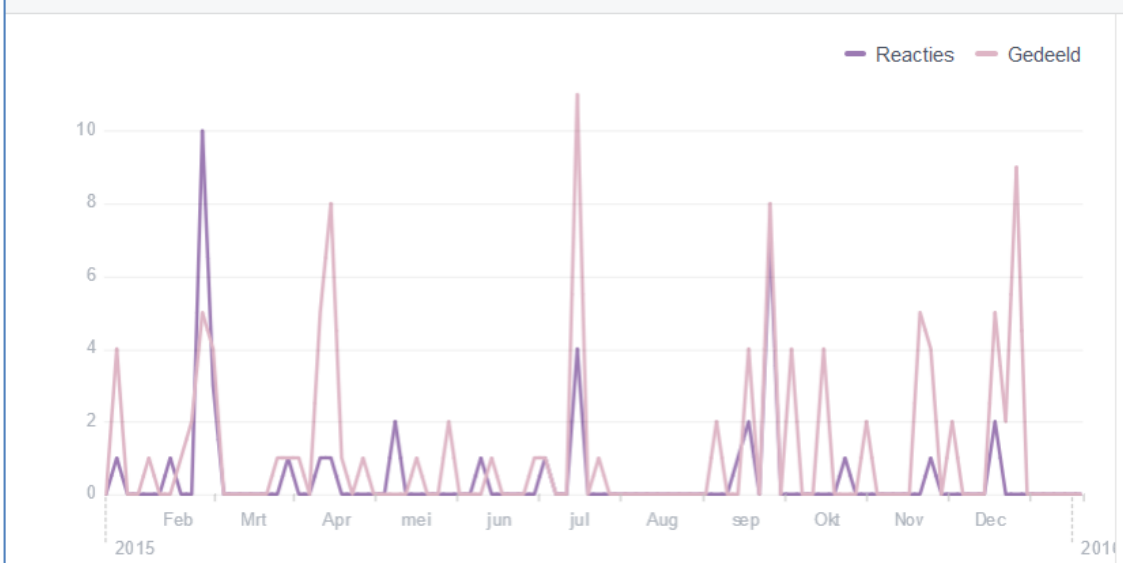
Bereik van bericht

Het aantal personen waaraan je bericht is getoond.

Vind-ik-leuks, reacties en deelacties

Met deze acties kun je meer mensen bereiken.

Samenwerkingen met lokale energiecoöperaties

Energiecoöperaties waar we mee samenwerken op het gebied van communicatie en ontwikkeling:

- Zuidenwind
- Lansingerwind
- Amsterdam Wind: Zuiderlicht, Onze Energie, Amsterdam Energie
- DeZo te Zoetermeer
- De Groene Stroom te Ridderkerk

Molenaars:

René van Mechelen voor De Volhouder te Halsteren;
Arjan Boomars en Vincent de Jong voor De Amstelvogel in Ouderkerk a/d Amstel, gem. Ouder-Amstel;
Peter van Gemeren en Jan Ockhorst voor de v.m. De Ooievaar in Den Haag, nu reserves.[??]
Broos de Groot (en Arie Groenveld als reserve) voor De Windvogel in Bodegraven;
Harry van den Hooren voor De Gouwevogel in Gouda en diverse projecten.
Jan Hoogendoorn voor De Appelvogel en De Elzevogel in Zeewolde.

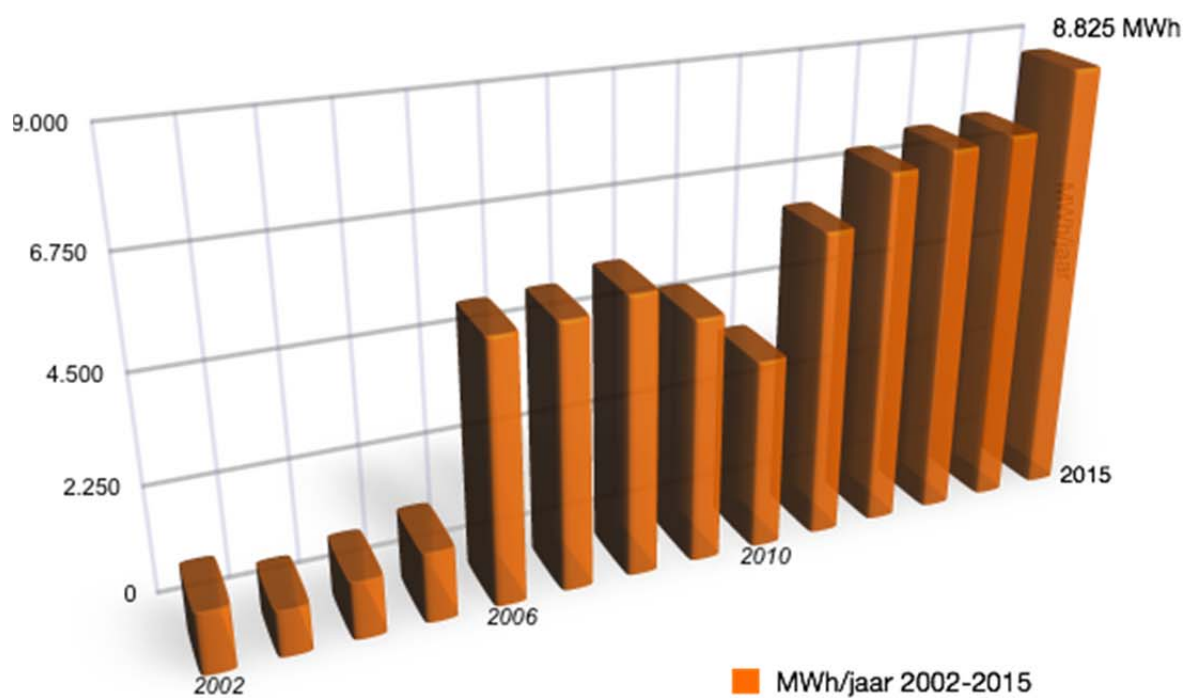
Overige actieve leden:

Jaap Hoogendoorn (projecten),
Bert Postma (projecten),
Rob van Esseveldt (projecten),
Annelies van der List (website),
Niels Flach (projecten),
Frits Ogg (projecten),
Jan Jennissen (ledenadministratie en educatie),
Angela Wolbers (projecten Drenthe),
Lucas Helmer (projecten Groningen),
Herbert Faber (projecten),
Moritz Prophet (projecten),
Arie Groenveld (PR-cie en educatie)
Arie Kroon (projecten, zelfvoorziening),
Edgar Wortmann (juridische adviezen)
Henk Termeer (web site)
Puck van Leeuwen (PR en bestuur)
Danny Steenhorst (ledenwerving, educatie en PR)
Charlotte Kuijs (project Amsterdam)
Initiatief Windkuikens: Jana De Heer, Floor Ebben en Luc Faelens
en vele anderen.

Overzicht geproduceerde MW-uren vanaf 2002 door onze windmolens

2002	1.266	MWh	4 molens
2003	948	MWh	4 molens
2004	1.182	MWh	4 molens
2005	1.441	MWh	5 molens
2006	5.388	MWh	5 molens NB Amstelvogel vervangen
2007	5.447	MWh	4 molens
2008	5.721	MWh	4 molens
2009	5.031	MWh	4 molens
2010	3.942	MWh	4 molens
2011	6.311	MWh	6 molens +Appelvogel+Elzevogel
2012	7.285	MWh	6 molens
2013	7.561	MWh	6 molens
2014	7.674	MWh	6 molens
2015	8.825	MWh	6 molens

Productie coöperatie De Windvogel

2015 : 8,825 MWh met 6 molens

Overzicht geproduceerde MW-uren vanaf 2008 door onze deelneming in zonnepanelen

Overzicht van geproduceerde MW-uren door de solarinstallaties, die in 2015 worden geëxploiteerd door onze Duitse deelnemingen:

	Plusenergie		Plusenergie Dahlia		Albers	Totaal	
	GmbH & Co KG		GmbH & Co KG				
	Scheuten Solar		Gelsendienste				
	250,6 kWp		189,7 kWp		124,5 kWp	564,8 kWp	
Jaar	Productie in MWh/jaar						
2008	203		145		97	445	MWh
2009	210		165		95	470	MWh
2010	160		135		106	401	MWh
2011	175		171		103	449	MWh
2012	155		156		99	410	MWh
2013	214		149		86	449	MWh
2014	223		154		98	475	MWh
2015	237		160		97	494	MWh

Financiële resultaten

De zes windturbines van De Windvogel leverden in 2015 in Gigawatt : ruim 8,8 GWh (dit was in 2014 7.7 GWh). Hiermede was 2015 een topjaar wat windproductie betreft. Dit heeft zich helaas niet vertaald in een topjaar wat de exploitatie betreft. Door de in 2015 ingezette daling van de stroomprijzen en de blijvend lage rentestand werd de exploitatie in 2015 met een negatief resultaat afgesloten. Vanwege deze tegenvallende resultaten over 2015 stellen wij voor om over 2015 een rentevergoeding uit te keren van 2 % (2014 3 %) op de leningen van leden.

Financiële positie

Hoe staan we er financieel voor?

Hoewel de primaire doelstelling van onze coöperatie gericht is op een beter milieu, kan dat niet zonder een financieel gezonde exploitatie. Als gevolg van het negatieve resultaat over 2015 daalde het ledenbelang met 1,0 % naar € 4,25 miljoen. De groei van het aantal leden en de toename van de ledenleningen was in 2015 marginaal. Ondanks deze ontwikkelingen blijven wij een financieel zeer sterke organisatie.

Ontwikkelingen in 2015

In de bestuursvergadering van 19 februari 2015 is besloten tot deelname in het aandelenkapitaal van Exploitatie Burgerwindturbine Neer BV. Het aandeel van De Windvogel in deze BV bedraagt 25 %. De overige aandeelhouders zijn Zuidenwind [50%] en Meerwind Burgerveen- Oost BV [25%]. In deze bestuursvergadering is ook besloten om een lening van maximaal € 500.000 aan Exploitatie Burgerwindturbine Neer BV te verstrekken tegen een rente van 5 %. De lening is bij afronding van het project uiteindelijk verstrekt voor een bedrag van € 250.000.

In 2015 is verder gewerkt aan de uitvoering van het in 2014 genomen besluit tot overname van de aandelen van Plusenergie Verwaltung GmbH. Door Adviesbureau ESBRO BV hebben wij onderzoek laten instellen naar de toekomstperspectieven van onze Duitse deelnemingen Plusenergie GmbH & CO KG en Plusenergie Dahlia & CO KG.

Uit de analyse van ESBRO BV (Finanzierungs Memorandum) blijkt dat zonder een ingrijpende financiële herstructurering geen op termijn rendabele exploitatie mogelijk zal zijn. In de bestuursvergadering van 11 juni 2015 is ingestemd met de in het Finanzierungs Memorandum geschetste ontwikkelingen en met de oprichting van Der Sonnevogel GmbH, die uiteindelijk de exploitatie van de beide KG's zal gaan overnemen.

In de loop van 2015 is met alle commanditaire vennoten van de beide KG's overeenstemming bereikt over de overname van hun aandelen in deze KG's. De betreffende overeenkomsten zijn begin 2016 getekend.

In de bestuursvergadering van 12 november 2015 is vervolgens besloten om de met de overname van de aandelen van de commanditaire vennoten en de afkoop van een aan Plusenergie Dahlia GmbH & CO KG verstrekte lening gemoeide bedragen als lening aan Der Sonnevogel te verstrekken. Het zoeken naar externe financiering hiervoor leverde geen resultaat op.

De financiële consequenties van deze besluiten zullen in de jaarrekening 2016 worden verwerkt.

Ontwikkelingen in 2016

De houders van het recht van opstal van de grond waarop De Appelvogel is gevestigd hebben een procedure tot nietigverklaring van de in november 2014 overgenomen windturbine aangespannen tegen de (voormalige) vennoten van Appelmolen vof, de verkoper van deze windturbine. Ook De Windvogel is mede gedagvaard in deze procedure. Op dit moment is de uitkomst van deze procedure niet meer bekend dan dat op 20 december 2016 comparitie van antwoord zal worden gehouden.

Toekomstperspectief

Vanaf 2015 wordt het beeld van de exploitatie in sterke mate bepaald door de verhouding 'afschrijving' en 'opbrengsten' per kWh (€0,036 : €0,030-0,025) voor onze molens. Omdat de afschrijvingen op de windturbines nog doorlopen tot en met 2020 zal tot dat jaar een negatieve brutomarge op de molenexploitatie blijven ontstaan. De MEP voor molen de Appelvogel loopt nog door tot begin 2016.

Het zal het duidelijk zijn dat we de rentevergoeding op de door leden verstrekte leningen zullen moeten beperken. Het verstrekken van een lening aan Exploitatie Burgerwindturbine Neer BV tegen 5 % en de bijzondere extra molenopbrengsten ten gevolge van de bovengemiddelde hoeveelheid wind in 2015 bieden enige compensatie voor de lage rentevergoeding bij de banken en kWh vergoeding van afnemers van elektriciteit.

Waardering en dank

Het bestuur wil ook op deze plaats haar waardering en dank uitspreken voor het vele werk dat is verricht door de actieve leden en vrijwilligers van De Windvogel.

Het Bestuur:

S. Zomer (voorzitter)

M. Vogelesang (secretaris)

A. Wingelaar (penningmeester)

R. Beijer

A. Jansen

H. J. Visser

G. Labaar

R. Spriensma

E. J. van Latum.

Utrecht, 08 september 2016

Inhoud

	Blad
Jaarstukken 2015	16
Jaarrekening	17
Balans per 31 december 2015	18
Winst-en verliesrekening over 2015	19
Toelichting op de jaarrekening	20
Overige gegevens	32
Controleverklaring	33
Bijlagen	35

Jaarstukken 2015

- Jaarrekening
- Overige gegevens

Jaarrekening

- Balans per 31 december 2015
- Winst- en verliesrekening over 2015
- Toelichting op de jaarrekening

Balans per 31 december 2015

(na resultaatbestemming)	<u>31-12-2015</u>	<u>31-12-2014</u>
Vaste Activa		
Materiele vaste activa	1.119.855	1.423.047
Financiële vaste activa	<u>756.606</u>	<u>456.886</u>
	1.876.461	1.879.933
Vlottende activa		
Vorraden	245	0
Onderhanden projecten	0	0
Vorderingen en overlopende activa	141.905	84.088
Liquide middelen	<u>2.370.170</u>	<u>2.558.937</u>
	2.512.320	2.643.025
Totaal	<u><u>4.388.781</u></u>	<u><u>4.522.958</u></u>
Eigen vermogen		
Inleggelden leden	162.109	159.804
Reserve exploitatiesaldi	<u>1.076.732</u>	<u>1.172.217</u>
	1.238.841	1.332.021
Door leden verstrekte leningen > 1 jaar	3.008.351	2.955.541
Langlopende schulden	0	0
Onderhanden projecten	0	0
Kortlopende schulden en overlopende passiva	141.589	235.396
Totaal	<u><u>4.388.781</u></u>	<u><u>4.522.958</u></u>

Winst- en verliesrekening over 2015

	<u>2015</u>	<u>2014</u>
Brutomarge	-17.143	47.572
Salarissen en sociale lasten	9.113	24.271
Algemene beheerkosten	<u>53.571</u>	<u>63.715</u>
Som der kosten	<u>62.684</u>	<u>87.986</u>
Bedrijfsresultaat	-79.827	-40.414
Aandeel in resultaat van ondernemingen waarin wordt deelgenomen	7.694	11.375
Financiële baten en lasten	<u>-23.353</u>	<u>-22.045</u>
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening voor belastingen	-95.486	-51.084
Belasting resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening	0	0
Resultaat na belastingen	<u><u>-95.486</u></u>	<u><u>-51.084</u></u>

Toelichting op de jaarrekening

Algemeen

Activiteiten

Het doel van de Coöperatieve Vereniging tot collectief bezit van windmolens "de Windvogel" b.a., statutair gevestigd te Reeuwijk is:

- het stimuleren van het gebruik van duurzame energiebronnen;
- het op levensvriendelijke wijze produceren en doen produceren van energie, direct of indirect ten behoeve van de leden, alles in de ruimste zin;

Zij tracht dit doel te bereiken door:

- het geven van voorlichting over de opwekking en het gebruik van energie uit duurzame bronnen;
- het uitoefenen van een bedrijf ten behoeve van de leden;
- de verwerving, oprichting en exploitatie van een of meer windturbines;
- het oprichten van, het deelnemen in of het samenwerken met organisaties met een aan het doel van de coöperatie verwante doelstelling of een doel dat daaraan bevorderlijk kan zijn;
- in het kader van haar onderneming overeenkomsten met haar leden te sluiten; de coöperatie is ook bevoegd overeenkomsten met derden te sluiten;
- het financieren van toepassingen voor het gebruik van duurzame energiebronnen
- alle overige wettige middelen

Groepsverhoudingen

De Coöperatieve vereniging is voor 100 % eigenaar van Stroomversnelling BV. De financiële gegevens van Stroomversnelling BV zijn opgenomen als bijlage in de jaarrekening van C.V. De Windvogel b.a. De Coöperatieve vereniging is ook voor 100 % eigenaar van Der Sonnevogel GmbH, opgericht in november 2015, maar eerst in 2016 geformaliseerd via inschrijving in het Duitse Handelsregister. Ook is de Coöperatieve vereniging voor 29.9 % eigenaar van Plusenergie GmbH & Co KG en voor 35.4 % eigenaar van Plusenergie Dahlia GmbH & Co KG. Op grond van de in de loop van 2015 genomen besluiten wordt de omvang van het aandeel in de beide KG's vergroot naar 67 % respectievelijk 100%. Daarom zijn de financiële gegevens van de beide KG's eveneens als bijlage bij deze jaarrekening opgenomen,

Verbonden partijen

De CV De Windvogel b.a. is lid van de volgende organisaties op het gebied van windenergie

- REScoopNL, onderdeel van Organisatie voor Duurzame Energie (ODE)
- Organisatie voor Duurzame Energie (ODE) Windsectie
- Nederlandse Wind Energie Associatie (NWEA)
- Vereniging Particuliere Windexploitatie (PAWEX)
- Vereniging Federatie Decentrale Duurzame Energie Nederland (E-decentraal)
- REScoopEU

Algemene grondslagen voor de opstelling van de jaarrekening

Bij het samenstellen van de jaarrekening is zoveel mogelijk rekening gehouden met de bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW.

De waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij de desbetreffende grondslag voor de specifieke balanspost anders wordt vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde.

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd op verkrijgingsprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur en worden berekend op basis van een bedrag per geproduceerde kWh, rekening houdend met een eventuele residuwaarde. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikneming.

Kosten voor periodiek groot onderhoud worden ten laste gebracht van het resultaat op het moment dat deze zich voordoen.

Financiële vaste activa

De deelnemingen waarin invloed van betekenis op het zakelijke en financiële beleid wordt uitgeoefend, worden gewaardeerd op de nettovermogenswaarde, doch niet lager dan nihil. Deze nettovermogenswaarde wordt berekend op basis van de grondslagen van "De Windvogel".

Deelnemingen waarin geen invloed van betekenis op het zakelijke en financiële beleid wordt uitgeoefend, worden gewaardeerd op verkrijgingsprijs en indien van toepassing onder aftrek van bijzondere waardeverminderingen.

De vorderingen op en leningen aan deelnemingen alsmede de overige vorderingen worden opgenomen tegen nominale waarde, onder aftrek van noodzakelijk geachte voorzieningen, tenzij anders is vermeld.

Voorraden

Voorraden grond- en hulpstoffen en handelsgoederen worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs of lagere netto-opbrengstwaarde. Deze lagere netto-opbrengstwaarde wordt bepaald door individuele beoordeling van de voorraden.

Onderhanden projecten

De onderhanden projecten in opdracht van derden worden gewaardeerd tegen de gerealiseerde projectkosten verminderd met verwerkte verliezen en gedeclareerde termijnen. De projectkosten omvatten de direct op het project betrekking hebbende kosten, de kosten die toerekenbaar zijn aan projectactiviteiten in het algemeen en toewijsbaar zijn aan het project en andere kosten die contractueel aan de opdrachtgever kunnen worden toegerekend.

Onderhanden projecten waarvan het saldo een debetstand vertoont, worden gepresenteerd onder de vlottende activa. Onderhanden projecten waarvan het saldo een creditstand vertoont, worden gepresenteerd onder de kortlopende schulden.

De in het boekjaar bestede kosten, verhoogd met de wijziging in het boekjaar van de tot en met het boekjaar verantwoorde winst, worden als opbrengsten in de winst-en-verliesrekening verwerkt in de post netto-omzet/wijziging in onderhanden projecten zolang het project nog niet is voltooid.

De in het boekjaar bestede kosten worden als opbrengsten in de winst-en-verliesrekening verwerkt in de post wijziging in onderhanden projecten zolang het project nog niet is voltooid.

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde. Noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid worden in mindering gebracht. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen.

Grondslagen voor de bepaling van het resultaat

Opbrengsten van diensten worden opgenomen naar rato van de mate waarin de diensten zijn verricht, gebaseerd op de tot dat moment in het kader van de dienstverlening gemaakte kosten in verhouding tot de geschatte kosten van de totaal te verrichten dienstverlening. De kostprijs van deze diensten wordt aan dezelfde periode toegerekend.

De aan de onderhanden projecten toe te rekenen winst wordt bepaald op basis van de op balansdatum aan het werk bestede kosten in verhouding tot de naar verwachting aan het werk totaal te besteden

kosten. De netto-opbrengstwaarde is gebaseerd op een verwachte verkoopprijs onder aftrek van nog te maken kosten voor voltooiing en verkoop.

Brutomarge

De brutomarge bestaat uit de netto-omzet, de wijziging in de voorraad gereed product en goederen in bewerking, de geactiveerde productie ten behoeve van het eigen bedrijf, de overige bedrijfsopbrengsten, de kosten van grond- en hulpstoffen en de kosten van uitbesteed werk en andere externe kosten. Hierbij wordt onder netto-omzet verstaan de opbrengst van de in het verslagjaar geleverde goederen en verleende diensten onder aftrek van kortingen en de over de omzet geheven belastingen.

Aandeel in het resultaat van ondernemingen waarin wordt deelgenomen

Als resultaat van deelnemingen waarin invloed van betekenis wordt uitgeoefend op het zakelijke en financiële beleid, wordt opgenomen het aan de vennootschap toekomende aandeel in het resultaat van deze deelnemingen. Dit resultaat wordt bepaald op basis van de bij "De Windvogel" geldende grondslagen voor waardering en resultaatbepaling.

Bij deelnemingen waarin geen invloed van betekenis op het zakelijke en financiële beleid wordt uitgeoefend, wordt het dividend als resultaat aangemerkt. Verwerking hiervan vindt plaats onder de financiële baten en lasten.

Belastingen

De vennootschapsbelasting wordt berekend tegen het geldende tarief over het resultaat van het boekjaar, waarbij rekening wordt gehouden met permanente verschillen tussen de winstberekening volgens de jaarrekening en de fiscale winstberekening, en waarbij actieve belastinglatenties (indien van toepassing) slechts worden gevormd voor zover de realisatie daarvan waarschijnlijk is.

Toelichting op de onderscheiden posten van de balans

Materiële vaste activa

De afschrijving bedraagt €0.036 per geproduceerde kWh. In verband met de langere verwachte levensduur van de windturbines is in 2011 besloten de afschrijving zodanig te herzien dat de windturbines in ongeveer 15 jaar worden afgeschreven. Deze handelswijze heeft tot gevolg dat de eerste jaren de betreffende windmolen een positieve exploitatie heeft ten gevolge van de MEP-opbrengsten. Na het wegvallen van de MEP-opbrengsten zal de exploitatie enkele jaren negatief zijn als gevolg van doorlopende afschrijvingskosten. Na het 15^e jaar zal de exploitatie weer positief zijn omdat de windturbine dan geheel is afgeschreven.

In de loop van 2015 zijn een tweetal windturbines buiten gebruik gesteld en verwijderd. De windturbines waren geheel afgeschreven. De destijds voor deze turbines gedane investeringen zijn in deze jaarrekening als desinvestering verantwoord, waarbij gelijktijdig de op deze investering betrekking hebben afschrijving is gecorrigeerd.

Het verloop van de boekwaarde van de materiele vaste activa is als volgt:

	<u>2015</u>	<u>2014</u>
Investering tot en met vorig boekjaar	3.444.503	3.161.428
Investering in boekjaar	0	283.075
Desinvestering in boekjaar	<u>-65.094</u>	<u>0</u>
Totaal netto investering	3.379.409	3.444.503
Afschrijvingen tot en met vorig boekjaar	-2.021.456	-1.773.587
Afschrijvingen boekjaar	-303.192	-247.869
Vrijval afschrijvingen boekjaar	<u>65.094</u>	<u>0</u>
Totaal afschrijvingen	-2.259.554	-2.021.456
Boekwaarde per einde boekjaar	<u>1.119.855</u>	<u>1.423.047</u>

In bijlage 1 is een specificatie van het verloop van de boekwaarde opgenomen.

Financiële vaste activa

De financiële vaste activa bestaan uit:

	<u>2015</u>	<u>2014</u>
Deelnemingen	233.960	226.240
Leningen u/g	522.000	230.000
Waarborgsommen	<u>646</u>	<u>646</u>
	<u>756.606</u>	<u>456.886</u>

Deelnemingen

De deelnemingen bestaan uit:

	<u>2015</u>	<u>2014</u>
Zaanse Energie Coöperatie	50	50
Exploitatie Burgerwindturbine Neer BV	25	0
Stroomversnelling BV	78.885	71.190
Plusenergie GmbH & Co KG, Dortmund	50.000	50.000
Plusenergie Dahlia GmbH & Co KG, Dortmund	<u>105.000</u>	<u>105.000</u>
	<u>233.960</u>	<u>226.240</u>

De Windvogel heeft op 15 januari 2015, samen met Meerwind Burgerveen Oost BV en de Coöperatieve Vereniging Zuidenwind U.A de Exploitatie Burgerwindturbine Neer BV opgericht. De Windvogel neemt voor 25 % deel in het aandelenkapitaal van deze BV.

Omdat sprake is van een minderheidsbelang vindt waardering tegen kostprijs plaats. Het 25 % aandeel van De Windvogel in het eigen vermogen van Exploitatie Burgerwindturbine Neer BV bedraagt op basis van de concept jaarrekening 2015 negatief € 100.476. Dat wordt veroorzaakt doordat investeringskosten in 2015 direct ten laste van het resultaat zijn verantwoord.

Inmiddels heeft Exploitatie Burgerwindturbine Neer BV in 2015 een windturbine gerealiseerd, welke per oktober 2015 in gebruik is gesteld.

Sedert 2007 wordt deelgenomen in het commanditair kapitaal van twee Kommandit Gesellschaften (KG) met Solar projecten in Duitsland.

Het 29.9 % aandeel van De Windvogel in het eigen vermogen van de deelneming Plusenergie GmbH & CO KG bedraagt op basis van de jaarrekening 2015 negatief € 26.868 (2014 negatief € 29.857)

Het 35.4 % aandeel van De Windvogel in het eigen vermogen van de deelneming in Plusenergie Dahlia GmbH & Co KG bedraagt op basis van de jaarrekening 2015 negatief € 118.496 (2014 negatief € 105.909).

Omdat sprake is van een minderheidsbelang vindt waardering tegen kostprijs plaats. Ten gevolge van de elders genoemde financiële herstructurering wordt het niet noodzakelijk geacht de waardering van de deelnemingen in de KG's naar beneden bij te stellen

Leningen u/g

	<u>2015</u>	<u>2014</u>
Plusenergie GmbH & Co KG, Dortmund	130.000	100.000
Plusenergie Dahlia GmbH & Co KG, Dortmund	135.000	130.000
PlusEnergy BV	0	0
Ontwikkelvereniging Zeewolde	7.000	0
Exploitatie Burgerwindturbine Neer BV	<u>250.000</u>	<u>0</u>
	<u>522.000</u>	<u>230.000</u>

In 2015 is besloten een aanvullende lening van € 5.000 te verstrekken aan Plusenergie Dahlia GmbH & Co KG ter oplossing van tijdelijke liquiditeitsproblemen. In 2015 moest ook aan Plusenergie GmbH & CO KG een aanvullende lening van € 30.000 worden verstrekt ter oplossing van tijdelijke liquiditeitsproblemen.

De verstrekte leningen worden betrokken bij de in gang gezette herstructurering en herfinanciering van de beide KG's. Als gevolg van deze herstructurering wordt het niet noodzakelijk geacht een voorziening voor de aan deze KG's verstrekte leningen te treffen.

Met Plusenergie Verwaltung GmbH, de ontwikkelaar van solarprojecten en beherend vennoot van de commanditaire vennootschappen, hierboven genoemd, is een kredietovereenkomst gesloten, ter ondersteuning van verdere ontwikkelingen. Van dit krediet is in november 2009 voor een periode van drie jaar € 300.000 opgenomen tegen een rentevergoeding van 10%. Omdat geen overeenstemming kon worden bereikt over de voorwaarden waaronder deze lening zal worden terugbetaald is de lening in 2012 tot € 0 afgewaardeerd. Inmiddels is in september 2014 overeengekomen de lening van € 300.000 om te zetten in een lening van € 130.000 aan PlusEnergy BV. Gelet op het feit dat deze vennootschap op 09 juni 2016 failliet is verklaard, is besloten om deze vordering eveneens op € 0 te waarderen.

In april 2015 heeft de Windvogel zich aangesloten bij de Windvereniging Zeewolde. In het kader van de voorbereiding van het windmolenproject heeft de Windvogel aan de Ontwikkelvereniging Zeewolde een drietal leningen verstrekt tot een totaalbedrag van € 7.000. Bij realisatie van het project wordt dit bedrag verhoogd met een risicobonus van 100 % in het windmolenproject geïnvesteerd.

Ter gedeeltelijke financiering van de bouw van een windturbine in Neer door de Exploitatie Burgerwindturbine Neer BV heeft De Windvogel een lening verstrekt van € 250.000 tegen een rente van 5% met een looptijd tot maximaal 2030. Gezien de positieve toekomstverwachting wordt het niet noodzakelijk geacht een voorziening te treffen voor de aan Exploitatie Burgerwindturbine Neer BV verstrekte lening, ondanks het in 2015 behaalde negatieve resultaat.

Voor de huur van de kantoorruimte in Utrecht (Herculesplein 5) werd bij het afsluiten van een huurcontract een waarborgsom van € 646 voldaan.

Vorraden

Betreft de restant voorraad zonnecollectorartikelen, die als attentie bij een jeugdlidmaatschap worden verstrekt.

Vorderingen en overlopende activa

	<u>2015</u>	<u>2014</u>
Afrekeningen levering energie	58.053	62.923
MEP december 2015	15.580	9.960
Der Sonnevogel GmbH voorbereidingskosten	41.324	0
Vooruitbetaalde huur	344	337
Stroomversnelling BV	19.399	10.431
Rente Exploitatie Burgerwindturbine Neer BV	3.778	0
Overige vorderingen	3.427	437
	<u>141.905</u>	<u>84.088</u>

Deze vorderingen zijn begin 2016 afgewikkeld.

Liquide middelen

	<u>2015</u>	<u>2014</u>
ING-bank	38.168	35.621
ING-bank zakelijke kwartaalrekening	97.685	30.544
ASN-bank sparen zakelijk	1.340.000	1.490.000
ASN-bank sparen zakelijk	790.490	900.000
Triodosbank spaardepotito	103.827	102.772
	<u>2.370.170</u>	<u>2.558.937</u>

De spaardeposito's bij de Triodosbank zijn vastgezet tot respectievelijk 20-11-2016 (€ 30.000) ,
09-12-2017 (€ 40.000) en 09-12-2018 (€ 30.000)

Eigen vermogen

	<u>2015</u>	<u>2014</u>
Inleggelden leden	162.109	159.804
Exploitatiesaldi	<u>1.076.732</u>	<u>1.172.217</u>
Stand 31 december 2015	<u><u>1.238.841</u></u>	<u><u>1.332.021</u></u>

Inleggelden leden

	<u>2015</u>	<u>2014</u>
Stand 1 januari (3236)	159.804	155.299
Aanwas 56 (vorig jaar 93)	2.800	4.650
Opzeggingen	<u>-495</u>	<u>-145</u>
Stand 31 december (3291)	<u><u>162.109</u></u>	<u><u>159.804</u></u>

Exploitatiesaldi

	<u>2015</u>	<u>2014</u>
Stand 1 januari	1.172.218	1.223.301
Resultaat van het jaar	<u>-95.486</u>	<u>-51.084</u>
Stand 31 december	<u><u>1.076.732</u></u>	<u><u>1.172.217</u></u>

Door leden verstrekte leningen > 1 jaar

De meeste leden hebben een lening aan de coöperatie verstrekt (gemiddeld meer dan € 1000 per lid). De toename in 2015 komt zowel van nieuwe leden, als van leden die hun lening hebben verhoogd. Over het boekjaar 2014 werd in 2015 een rentevergoeding uitgekeerd van 3%. Voor alle leningen geldt het door de ledenvergadering vastgestelde leningreglement.

Het voorstel van het bestuur aan de ledenvergadering met betrekking tot rente over 2015 en aflossing volgt hierna.

De door de leden verstrekte leningen zijn na een looptijd van 15 jaar opeisbaar. Wordt een lening in het jaar dat deze opeisbaar wordt niet opgeëist, dan geldt daarna voor deze lening een opzegtermijn per het einde van het jaar volgend op de opzegging.

In de balanspost is een bedrag van € 190.492 begrepen, betrekking hebbend op leningen die zijn verstrekt in 2001 of eerdere jaren.

	<u>2015</u>	<u>2014</u>
Stand 1 januari	2.955.541	2.850.008
Bij: nieuwe leningen en mutaties	<u>52.810</u>	<u>105.533</u>
Stand 31 december	<u><u>3.008.351</u></u>	<u><u>2.955.541</u></u>

Kortlopende schulden en overlopende passiva

	<u>2015</u>	<u>2014</u>
Rente over leningen aan leden	59.250	86.995
Af te dragen loonheffing	555	919
Af te dragen omzetbelasting	9.396	96
Overige kortlopende schulden en overlopende passiva	<u>72.388</u>	<u>147.386</u>
	<u>141.589</u>	<u>235.396</u>

Onder de overige kortlopende schulden en overlopende passiva zijn begrepen de voorzieningen tot sloop van de windturbines De Windvogel en De Volhouder in totaal groot € 14.500 (2014 € 20.000)

Toelichting op de onderscheiden posten van de winst- en verliesrekening

Brutomarge

	<u>2015</u>	<u>2014</u>
Baten stroomproductie	331.318	237.148
Baten MEP	96.251	276.052
Overige baten	<u>11.592</u>	<u>9.832</u>
Totaal baten	439.161	523.032
Afschrijving materiele vaste activa	-303.192	-247.869
Netkosten	-9.824	-9.510
Onderhoud	-79.426	-84.939
Groot onderhoud	0	-22.232
Incidentele kosten	0	-52.180
Overige kosten	-25.576	-25.176
Beheerkosten	<u>-44.124</u>	<u>-38.370</u>
Brutomarge molenexploitatie	-22.981	42.756
Diverse baten en lasten	<u>5.838</u>	<u>4.816</u>
Totaal bruto marge	<u><u>-17.143</u></u>	<u><u>47.572</u></u>

De brutomarge van de molenexploitatie is in 2015 nadelig beïnvloed door het in 2014 aflopen van de MEP voor de Elzevogel en de Amstelvogel. Daartegenover namen de stroomopbrengsten toe door de hoge stroomproductie in 2015 alsmede betere afnamecontracten.

Een nadere toelichting op de brutomarge van de molenexploitatie treft u aan in bijlage 2.

In 2015 en 2014 is onder diverse baten en lasten mede begrepen de van MetDeZon BV ontvangen provisie voor de verkoop van zonnepanelen aan leden van onze Coöperatieve Vereniging via een inkoopcollectief.

Salarissen en sociale lasten

	<u>2015</u>	<u>2014</u>
Bruto salarissen	21.133	25.899
vergoeding stagiaires	973	
Sociale lasten	3.807	4.717
Overige personeelskosten	<u> </u>	<u>1.768</u>
	25.913	32.384
Doorbelast aan Stroomversnelling BV	-16.800	-8.113
	<u><u>9.113</u></u>	<u><u>24.271</u></u>

In 2015 was een parttime medewerker in dienst voor 24 uur per week. Daarnaast zijn vanaf 1 oktober 2015 een drietal stagiaires aangesteld met een contract voor 1 jaar. Deze stagiaires houden zich bezig met het project De Windkuikens.

Algemene Beheerkosten

	<u>2015</u>	<u>2014</u>
Huur kantoorruimte	4.314	4.248
Schoonhouden kantoor	1.705	1.148
Administratieve ondersteuning	939	763
Kosten salarisadministratie	1.082	684
Huishoudelijke kosten	0	572
Kantoorartikelen	379	300
Kosten publiciteit	4.429	5.416
Kosten PR	1.139	4.359
Kosten beheer website	1.574	514
Contributies	6.323	4.241
Declaraties reis/verblijfkosten	3.822	4.680
Algemene kosten	3.159	2.419
Algemene verzekeringen	128	488
Kosten Algemene ledenvergaderingen	1.283	3.836
Accountants-en advieskosten	12.300	14.009
Kosten procedures	10.995	16.038
	<u>53.571</u>	<u>63.715</u>

Onder kosten procedures zijn begrepen de kosten van juridische ondersteuning bij de afwikkeling van de in november 2014 afgesloten vaststellingsovereenkomst alsmede ondersteuning bij het verweer tegen de door de opstalhouders van De Appelvogel mede tegen de Windvogel aangespannen procedure.

Resultaten deelnemingen

	<u>2015</u>	<u>2014</u>
Stroomversnelling BV	7.694	11.375
	<u>7.694</u>	<u>11.375</u>

De Balans en de Winst-en Verliesrekening van Stroomversnelling BV is als bijlage 3 toegevoegd aan deze jaarrekening.

Financiële baten en lasten

	2015	2014
Rente spaarrekeningen	31.686	32.205
Rente leningen aan deelnemingen	3.778	18.888
	<u>35.464</u>	<u>51.093</u>
Rentelasten hypothecaire leningen	0	-44
Rentevergoeding over leningen van leden	-58.817	-86.966
Waardeverandering van vorderingen die tot de vaste activa behoren	0	88.003
Waardeverandering van vorderingen wegens stroomopbrengst (oninbaar)	0	-74.131
	<u>-23.353</u>	<u>-22.045</u>

Zoals aangegeven onder 'Overige gegevens' stelt het bestuur voor om over de door leden verstrekte leningen over 2015 2 % rente te vergoeden. Over 2015 bedroeg het gemiddeld door leden verstrekte leningbedrag ongeveer €2.950.000. In 2014 werd 3% rente uitgekeerd over een gemiddeld door leden verstrekt leningbedrag van € 2.900.000.

Onder de post waardeverandering van vorderingen die tot de vaste activa behoren is in 2014 rekening gehouden met een gedeeltelijke terugneming van de afwaardering die in 2012 heeft plaatsgevonden op de afwaardering van de vordering op Appelmolen vof. Verder is hier verantwoord de oninbaar gebleken vordering op Plusenergie BV wegens stroomlevering over de periode tot en met september 2014.

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

Op balansdatum is een voorwaardelijk recht op verliescompensatie voor een bedrag van €316.894 niet opgenomen.

Op 5 november 2015 werd Der Sonnevogel GmbH opgericht. De Coöperatieve vereniging De Windvogel is voor 100 % eigenaar van de aandelen van deze GmbH. De verplichting tot het volstorten van deze aandelen ad €25.000 is niet in de balans opgenomen. Volstorting heeft op 12 februari 2016 plaatsgevonden.

De houders van het recht van opstal van de grond waarop De Appelvogel is gevestigd hebben een procedure tot nietigverklaring van de in november 2014 overgenomen windturbine aangespannen tegen de (voormalige) vennoten van Appelmolen vof, de verkoper van deze windturbine. Ook De Windvogel is mede gedagvaard in deze procedure. Op dit moment is de uitkomst van deze procedure niet meer bekend dan dat op 20 december 2016 comparitie van antwoord zal worden gehouden.

De houders van dit recht van opstal hebben in 2006 recht van onder opstal verstrekt aan Appelmolen vof voor de grond waarop de Appelvogel is opgericht. Appelmolen vof heeft de vergoeding voor dit recht van onder opstal voor een periode van 10 jaar afgekocht (tot en met 2015). De Windvogel heeft in 2014 het recht van onder opstal voor het perceel grond met de daarop gevestigde Appelvogel overgenomen van Appelmolen vof. Vanaf het elfde jaar hebben de houders van het recht van opstal recht op een vergoeding voor het verstrekte recht van onder opstal ter grootte van een derde deel van de jaarwinst.

Ondertekening van de jaarrekening

Reeuwijk, 08 september 2016
Het bestuur,

S. Zomer (voorzitter)
M. Vogelesang (secretaris)
A. Wingelaar (penningmeester)
R. Beijer
A. Jansen
G.H. Labaar
R. Spriensma
E.T.J. van Latum
H.J. Visser.

Overige gegevens

Bestemming van het resultaat over het boekjaar 2014

De jaarrekening 2014 is vastgesteld in de algemene ledenvergadering gehouden op 09 mei 2015. De algemene ledenvergadering heeft de bestemming van het resultaat vastgesteld conform het daartoe gedane voorstel.

Voorstellen aan de algemene ledenvergadering:

Voorstel tot bestemming van het resultaat over het boekjaar 2015

Het bestuur stelt aan de algemene ledenvergadering voor het nadelig resultaat over het boekjaar 2015 ten bedrage van €95.486 te onttrekken aan het saldo uit voorgaande jaren (overige reserves).

Het saldo bedraagt daarna € 1.076.732.

Rente

Het bestuur stelt voor, gelet op artikel 6 van het leningreglement, over het jaar 2015 een rentevergoeding op de leningen van leden uit te keren van 2%. (Over 2014 werd een rentevergoeding van 3 % vastgesteld.)

Aflossingen

Het bestuur stelt voor, gelet op artikel 7 van het leningreglement, geen aflossingen op de leningen van leden vast te stellen.

Deze drie voorstellen zijn reeds in de jaarrekening verwerkt.

Gebeurtenissen na balansdatum

In het verslagjaar is onderzoek gedaan naar de financiële positie van de financiële positie van de deelnemingen Plusenergie GmbH & CO KG en Plusenergie Dahlia GmbH & Co KG. Naar aanleiding van dit onderzoek is besloten de Geschäftsführung over deze beide KG's over te nemen onder te brengen bij een nieuw op te richten deelneming Der Sonnevogel GmbH.

In februari 2016 werd via storting van het aandelenkapitaal van €25.000 de oprichting van Der Sonnevogel GmbH een feit.

In de loop van het verslagjaar werd overeenstemming bereikt met de andere Kommanditisten van Plusenergie GmbH & CO KG over de overname van de aandelen van een viertal Kommanditisten. Het aandeel van De Windvogel in het eigen vermogen van deze deelneming wordt daarmee vergroot naar 67 %. De betreffende overeenkomsten werden eerst in januari 2016 ondertekend en op de aandeelhoudervergadering van 19 april 2016 bekrachtigd.

Effectuering van de overname wacht nog op inschrijving van deze transacties in het Duitse handelsregister.

De juridische afwikkeling van de transacties is vertraagd door het faillissement van PlusEnergy BV, een van de Kommanditisten.

In de loop van het verslagjaar werd overeenstemming bereikt met de andere Kommanditisten van Plusenergie Dahlia GmbH & CO KG over de overname van de aandelen van een viertal Kommanditisten. De Windvogel wordt hiermede voor 100 % eigenaar van deze KG. De betreffende overeenkomsten werden eerst in januari 2016 ondertekend en op de aandeelhoudervergadering van 19 april 2016 bekrachtigd.

Effectuering van de overname wacht nog op inschrijving van deze transacties in het Duitse handelsregister.

Met de verstrekker van een hoogrentende geldlening aan Plusenergie Dahlia GmbH & Co KG werd overeenstemming bereikt over de afkoop van deze lening (nominaal €200.000) plus nog te betalen rente voor 150.000.

De financiële gevolgen van de diverse transacties zullen in de jaarrekening 2016 van De Windvogel worden verwerkt.

Door het aflopen van het recht van opstal voor De Elzevogel in november 2020 vervalt de exploitatie van deze windturbine vanaf 2021. Volgens de afgesloten overeenkomst wordt deze windturbine per datum einde overeenkomst voor € 1.00 overgedragen aan de eigenaar van de grond.

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: het bestuur van
Coöperatieve Vereniging tot Collectief Bezit van Windmolens De Windvogel b.a.

Wij hebben opdracht gekregen de in dit rapport onder de bladzijden 15 tot en met 32 opgenomen jaarrekening 2015 van Coöperatieve Vereniging tot Collectief Bezit van Windmolens De Windvogel b.a. te Reeuwijk te controleren. Deze jaarrekening bestaat uit de balans per 31 december 2015 en de winst-en-verliesrekening over 2015 met de toelichting, waarin zijn opgenomen een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

Verantwoordelijkheid van het bestuur

Het bestuur van de vereniging is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en het resultaat getrouw dient weer te geven, in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek. Het bestuur is tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle, verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden. Vanwege de aangelegenheid beschreven in de paragraaf "Onderbouwing van de oordeelonthouding", zijn wij echter niet in staat geweest om voldoende en geschikte controle-informatie te verkrijgen om daarop ons controleoordeel te kunnen baseren.

Onderbouwing van de oordeelonthouding

Onder de financiële vaste activa heeft de vereniging per 31 december 2015 deelnemingen in en leningen verstrekt aan Exploitatie Burgerwindturbine Neer B.V., Plusenergie GmbH & Co KG en Plusenergie Dahlia GmbH & Co KG verantwoord voor een totaalbedrag ad. € 670.025.

De afwikkeling van de transacties met betrekking tot de vermelde vennootschappen zijn nog niet definitief geformaliseerd.

Als gevolg daarvan hebben wij niet kunnen vaststellen of er eventueel correcties noodzakelijk waren ten aanzien van de waardering van de verantwoorde deelnemingen in Exploitatie Burgerwindturbine Neer B.V., Plusenergie GmbH & Co KG en Plusenergie Dahlia GmbH & Co KG en de aan deze entiteiten verstrekte leningen.

Oordeelonthouding betreffende de jaarrekening

Vanwege het belang van de aangelegenheden beschreven in de paragraaf “Onderbouwing van de oordeelonthouding” zijn wij niet in staat geweest om voldoende en geschikte controle-informatie te verkrijgen om daarop ons controleoordeel te kunnen baseren. Derhalve kunnen wij geen oordeel geven omtrent de getrouwheid van de jaarrekening.

Woerden, 14 september 2016

Grant Thornton Accountants en Adviseurs B.V.

R.Th. Pisa RA

								Bijlage 1
Het verloop van de boekwaarde van de Materiele Vaste Activa wordt als volgt gespecificeerd:								
	Windvogel	Gouwevogel	Amstelvogel	Volhouder	Appelvogel	Elzevogel	Totaal	
Investering tot en met 2014	61.094	458.428	2.197.106	4.000	283.075	440.800	3.444.503	
Investering 2015								
Desinvestering 2015	-61.094			-4.000			-65.094	
Totaal netto investering	0	458.428	2.197.106	0	283.075	440.800	3.379.409	
Afschrijving tot en met 2014	-61.094	-434.712	-1.354.153	-4.000	-9.287	-158.210	-2.021.456	
Herziening afschrijving	61.094			4.000			65.094	
Afschrijving 2015		-23.716	-168.127		-44.981	-66.368	-303.192	
Totaal afschrijving	0	-458.428	-1.522.280	0	-54.268	-224.578	-2.259.554	
Boekwaarde per								
per 31 december 2015	0	0	674.826	0	228.807	216.222	1.119.855	

								Bijlage 2
Specificatie resultaten exploitatie windturbines 2015								
	Windvogel	Gouwevogel	Amstelvogel	Volhouder	Appelvogel	Elzevogel	Totaal	
Productie stroom 2015 in k	33388	1008157	4670196	19090	1249485	1843554	8823870	
Opbrengst levering stroom	1.028	35.683	162.675	1.078	45.924	84.930	331.318	
Opbrengst MEP		0	0	0	96.251	0	96.251	
Overige opbrengsten	2.465	9.127		0		0	11.592	
Totaal opbrengsten	3.493	44.810	162.675	1.078	142.175	84.930	439.161	
Afschrijvingen	0	23.716	168.127	0	44.981	66.368	303.192	
Onderhoud	3.787	11.678	45.263	899	12.301	5.498	79.426	
Groot onderhoud	0						0	
Erfpacht/huur	125	2.166	9.047				11.338	
Zakelijke lasten	0	539	2.983	44	1.172	1.541	6.279	
Verzekering	212	212	4.337	720	212	212	5.905	
Telefoonkosten	279	306	534	281	334	321	2.055	
Overige kosten	0		0				0	
Netkosten	810	1.399	2.376		2.681	2.558	9.824	
Beheerskosten	167	5.041	23.351	100	6.247	9.218	44.124	
Totaal kosten	5.380	45.057	256.018	2.044	67.928	85.716	462.142	
Brutomarge molenexploitatie	-1.887	-247	-93.343	-966	74.247	-786	-22.981	

Stroomversnelling BV		Bijlage 3
Balans per 31 december 2015		
(na resultaatbestemming)	<u>31-12-2015</u>	<u>31-12-2014</u>
Vlottende activa		
Onderhanden projecten	0	0
Vorderingen en overlopende activa	40.964	19.681
Liquide middelen	<u>90.897</u>	<u>96.408</u>
	131.861	116.089
Totaal	<u><u>131.861</u></u>	<u><u>116.089</u></u>
Eigen vermogen		
Aandelenkapitaal	20.000	20.000
Reserves	<u>58.884</u>	<u>51.190</u>
	78.884	71.190
Kortlopende schulden en overlopende passiva		
	<u>52.977</u>	<u>44.899</u>
Totaal	131.861	116.089

Stroomversnelling BV		Bijlage 3
Winst- en verliesrekening over 2015		
	<u>2015</u>	<u>2014</u>
Brutomarge	8.930	13.054
Overige kosten	<u>163</u>	<u>154</u>
Som der kosten	163	154
Bedrijfsresultaat	8.767	12.900
Financiële baten en lasten	<u>850</u>	<u>1.319</u>
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening voor belastingen	9.617	14.219
Belasting resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening	<u>-1.923</u>	<u>-2.844</u>
Resultaat na belastingen	<u><u>7.694</u></u>	<u><u>11.375</u></u>

Plusenergie GmbH & Co KG		Bijlage 4	
Balans per 31 december 2015			
(na resultaatbestemming)	<u>31-12-2015</u>		<u>31-12-2014</u>
Vaste Activa			
PV Installatie	479.884		523.183
Vlottende activa			
Vorderingen	5.771		7.693
Liquide middelen	<u>9.670</u>		<u>14.505</u>
	15.441		22.198
Totaal	<u><u>495.325</u></u>		<u><u>545.381</u></u>
Eigen vermogen			
De Windvogel Kommandit Kapitaal	50.000		50.000
Toegerekend verlies	-76.868		-79.857
Nog te betalen posten	<u>42.677</u>	15.809	<u>33.677</u> 3.820
NCIS Holding BV Kommandit Kapitaal	55.000		55.000
Toegerekend verlies	-84.555		-87.842
Nog te betalen posten	<u>43.333</u>	13.778	<u>38.383</u> 5.541
BWI BV Kommandit Kapitaal	50.000		50.000
Toegerekend verlies	-76.868		-79.857
Nog te betalen posten	<u>-6</u>	-26.874	<u>-6</u> -29.863
Plusenergie BV Kommandit Kapitaal	10.000		10.000
Toegerekend verlies	-15.374		-15.971
Nog te betalen posten	<u>1.581</u>	-3.793	<u>1.581</u> -4.390
Van Rooijen Kommandit Kapitaal	1.000		1.000
Toegerekend verlies	-1.777		-1.837
Nog te betalen posten	<u>0</u>	-777	<u>0</u> -837
Van Wijk Kommandit Kapitaal	1.000		1.000
Toegerekend verlies	-1.537		-1.597
Nog te betalen posten	<u>481</u>	<u>-56</u>	<u>0</u> -597
	-1.913		-26.326
Voorzieningen	600		790
Langlopende schulden aan banken	288.740		394.107
Leningen verstrekt door Kommanditisten			
De Windvogel	130.000		100.000
NCIS BV	<u>55.000</u>	185.000	<u>55.000</u> 155.000
Overige verplichtingen			
Kommanditist De Windvogel	2.822		0
Plusenergie Verw GmbH	16.668		18.284
Derden	<u>3.408</u>	<u>22.898</u>	<u>6.525</u>
Totaal	<u><u>495.325</u></u>		<u><u>497.245</u></u>

Plusenergie GmbH & Co KG		Bijlage 4	
Winst- en verliesrekening over 2015			
	<u>2015</u>		<u>2014</u>
Omzet	107.391		102.765
Bedrijfskosten			
Afschrijvingen	43.299	43.299	
Materialen	791	6.695	
Huren en pachten	1.750	1.351	
Verzekeringen	4.503	4.252	
Onderhoud	5.191	3.287	
Diverse bedrijfskosten	10.520	7.723	
Overige kosten	-166	-101	-66.506
	<u>41.503</u>		<u>36.259</u>
Financiële baten en lasten	<u>-31.521</u>		<u>-33.021</u>
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening voor belastingen	9.982		3.238
Belasting resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening	<u>0</u>		<u>0</u>
Resultaat na belastingen	9.982		3.238

Plusenergie Dahlia GmbH & Co KG		Bijlage 5		
Balans per 31 december 2015				
(na resultaatbestemming)	<u>31-12-2015</u>		<u>31-12-2014</u>	
Vaste Activa				
PV Installatie	577.505		636.557	
Vlottende activa				
Vorderingen Plusenergie BV	106.681		106.681	
Vorderingen Plusenergie Verwaltung GmbH	35.090		35.671	
Vorderingen op Kommanditisten	75.000		75.000	
Overige vorderingen	13.226		16.412	
Liquide middelen	<u>69.283</u>		<u>70.936</u>	
	<u>299.280</u>		<u>304.700</u>	
Totaal	<u><u>876.785</u></u>		<u><u>941.257</u></u>	
Eigen vermogen				
Plusenergie Verwaltung GmbH vast kapitaal	70.000		70.000	
Plusenergie Verwaltung GmbH Kommandit Kapitaal	90.000		90.000	
Toegerekend verlies	-51.870		-51.870	
Nog te betalen posten	<u>-126</u>		<u>-126</u>	
De Windvogel Kommandit Kapitaal	105.000		105.000	
Toegerekend verlies	-223.496		-210.909	
Nog te betalen posten	<u>-37</u>		<u>-37</u>	
Dr Edgar Korte Kommandit Kapitaal	30.000		30.000	
Toegerekend verlies	-144.643		-137.091	
Nog te betalen posten	<u>-358</u>		<u>-358</u>	
Van Rooijen Kommandit Kapitaal	1.000		1.000	
Toegerekend verlies	-4.946		-4.694	
Nog te betalen posten	<u>-11</u>		<u>-11</u>	
Van Wijk Kommandit Kapitaal	1.000		1.000	
Toegerekend verlies	-4.821		-4.570	
Nog te betalen posten	<u>-12</u>		<u>-12</u>	
	-133.320		-112.678	
Voorzieningen	2.716		2.716	
Langlopende schulden aan banken	546.166		618.324	
Leningen	0		0	
De Windvogel	99.363		99.363	
De Windvogel	35.000		30.000	
Van Wijk	1.500			
Mw Koppejan	<u>200.000</u>		<u>200.000</u>	
	335.863		329.363	
Overige verplichtingen				
Rente leningen De Windvogel	48.735		36.710	
Rente leningen mw Koppejan	75.375		57.375	
Derden	<u>1.250</u>		<u>9.447</u>	
Totaal	<u><u>876.785</u></u>		<u><u>941.257</u></u>	

Plusenergie Dahlia GmbH & Co KG		Bijlage 5
Winst- en verliesrekening over 2015		
	<u>2015</u>	<u>2014</u>
Omzet	124.449	121.297
Bedrijfskosten		
Afschrijvingen	59.052	62.760
Materialen	367	15.886
Huren en pachten	3.665	6.130
Verzekeringen	5.671	5.103
Onderhoud	6.385	4.244
Diverse bedrijfskosten	6.594	7.098
Overige kosten	<u>824</u>	<u>6.988</u>
	<u>-82.558</u>	<u>-108.209</u>
	41.891	13.088
Financiële baten en lasten	<u>-62.533</u>	<u>-64.334</u>
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening voor belastingen	-20.642	-51.246
Belasting resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening	0	0
Resultaat na belastingen	<u>-20.642</u>	<u>-51.246</u>